

ZARZĄDZENIE NR 2875/2024
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 4 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały
Rady Miasta Krakowa w sprawie nazwy ulicy**

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie nazwy ulicy.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta Krakowa.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Aleksander Miszański

druk nr

projekt Prezydenta Miasta Krakowa

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia

w sprawie nazwy ulicy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) uchwała się, co następuje:

§ 1. Nadaje się nazwę ul. Podpułkownika Pilota Karola Pniaka dla bezimiennej drogi położonej w Dzielnicy III Prądnik Czerwony, działki nr: 524/59, 609/47, obręb 4 jednostka ewidencyjna Śródmieście.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Aleksander Miszański

Uzasadnienie

Z wnioskiem o nazwanie bezimiennej drogi imieniem ppłk. pil. Karola Pniaka, zlokalizowanej na terenie Dzielnicy III Prądnik Czerwony wystąpili: mieszkaniec Krakowa oraz Radny Miasta Krakowa Pan Piotr Moskała. Propozycja ta uzyskała pozytywną opinię Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony, Zespołu ds. Nazewnictwa Komisji Kultury i Ochrony Zabytków Rady Miasta Krakowa oraz Instytutu Pamięci Narodowej. Nadanie zaproponowanej nazwy dla bezimiennej dotychczas drogi zapewni godne uczczenie postaci ppłk. pil. Karola Pniaka.

Uchwała nie spowoduje wzrostu wydatków na funkcjonowanie Urzędu Miasta Krakowa. Realizacja uchwały nie wymaga zwiększenia zatrudnienia, a także nie będzie powodować w przyszłości dodatkowych kosztów niż ponoszone przed jej wprowadzeniem.

Karol Pniak (ur. 26 stycznia 1910 r. w Jaworznie, zm. 17 października 1980 r. w Krakowie) - jeden z wielkich ludzi polskiego lotnictwa, lotnik wojskowy służący w 2 Pułku Lotniczym w Krakowie, w polskich dywizjonach myśliwskich walczących wspólnie z Królewskimi Siłami Powietrznymi RAF, uczestnik walk we wrześniu 1939 r., Bitwy o Anglię, walk nad Europą Zachodnią i Afryką Północną, dowódca 308 Dywizjonu Myśliwskiego Krakowskiego, pierwszy polski as myśliwski w II wojnie światowej, znakomity pilot-akrobata, członek tzw. trójki Bajana prezentującej najwyższy kunszt akrobacji powietrznej krakowskich eskadr myśliwskich pod dowództwem Jerzego Bajana, podpułkownik pilot Wojska Polskiego, Squadron Leader RAF, kawaler Krzyża Srebrnego Orderu Wojennego Virtuti Militari oraz innych odznaczeń polskich i zagranicznych, wielki przyjaciel Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie. Karol Pniak po ukończeniu szkoły podstawowej w Jaworznie i gimnazjum w Chrzanowie zaciągnął się ochotniczo do Wojska Polskiego. Uczył się w Szkole Obsługi Samolotów i Szkole Podoficerów Lotnictwa w Bydgoszczy, skąd został przydzielony do 22 Eskadry Liniowej w 2 Pułku Lotniczym w Krakowie - Rakowicach. Po ukończeniu Szkoły Strzelania i Bombardowania w Grudziądzu został skierowany do 122 Eskadry Myśliwskiej w 2 Pułku Lotniczym, gdzie szybko stał się wyróżniającym pilotem. Reprezentował Pułk na mistrzostwach lotnictwa myśliwskiego, został wybrany do zespołu akrobacyjnego 122 Eskadry – podziwianej w Polsce i znanej jako tzw. „trójka Bajana”. Lotnicy latali w ciasnym 3-samolotowym szyku pod dowództwem kpt. Pil. Jerzego Bajana prezentując kunszt akrobacji, włącznie z lataniem maszynami, które były powiązane linkami, a po wykonaniu akrobacji powietrznych i wylądowaniu każdy chętny mógł zobaczyć, że linki są całe. Karol Pniak w latach 1937-1939 r. szkolił się w Szkole Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie, a następnie został skierowany na staż do 142 Eskadry Myśliwskiej 4 Pułku Lotniczego w Toruniu. W sierpniu 1939 r. został awansowany na stopień podporucznika pilota. W czasie walk we wrześniu 1939 r. walczył wspólnie m.in. z por. pil. Stanisławem Skalskim, w trakcie walk w obronie Polski wykonał 32 loty bojowe i zestrzelił 2 samoloty wroga. Wraz z innymi lotnikami został ewakuowany do Rumunii, a stamtąd przez Syrię dotarł do Francji. W styczniu 1940 r. zgłosił się do służby w Polskich Siłach Powietrznych w Wielkiej Brytanii, gdzie po odbyciu szkolenia został przydzielony do 32, a następnie 257 Dywizjonu Myśliwskiego RAF i wziął udział w walkach powietrznych Bitwy o Anglię, w trakcie której zestrzelił 5.5 kolejnych samolotów wroga, w tym 1.5 samolotów włoskich, odbył 62 loty bojowe i został ranny w trakcie

walk. Jako pierwszy polski pilot w II wojnie światowej osiągnął liczbę 5 zestrzeleń samolotów wroga i osiągnął zaszczytny tytuł asa myśliwskiego. Pod koniec 1940 r. został przeniesiony do polskiego 306 Dywizjonu Myśliwskiego Toruńskiego, został ranny w trakcie walk, a następnie odbył kurs kontrolerów lotu. W 1943 r. walczył także w tzw. Cyrku Skalskiego, czyli w jednostce lotniczej walczącej w Północnej Afryce w ramach Polskiego Zespołu Myśliwskiego, a następnie - w 308 Dywizjonie Myśliwskim Krakowskim, którym dowodził do końca wojny i potem do jego rozwiązania. Podczas służby w Polskich Siłach Powietrznych wykonał 212 lotów bojowych. Oficjalnie zatwierdzono mu 6 i $\frac{3}{4}$ samolotów zestrzelonych na pewno, 2 prawdopodobnie oraz 2 i $\frac{5}{6}$ uszkodzenia. Został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, odznaczeniami alianckimi. Karol Pniak po demobilizacji powrócił do kraju w lutym 1947 r. Zamieszkał w Jaworznie, gdzie pracował w Powszechnej Spółdzielni w Szczakowej jako starszy mechanik w Jaworznickim Przemysłowym Zjednoczeniu Budowlanym. W czasach stalinowskich, we wrześniu 1952 r., z przyczyn politycznych został usunięty z pracy i obciążony „wilczym biletem”, co uniemożliwiało mu znalezienie stałej pracy. Przez kolejne lata - do 1956 r. - nękała go bezpieka. Funkcjonariusze umieszczali w jego otoczeniu swoich tajnych agentów, którzy mieli zbierać materiały, aby obciążyć polskiego lotnika dowodami na działalność dywersyjno-sabotażową. Były lotnik i bohater wojenny przez kilka lat utrzymywał siebie i rodzinę z prac dorywczych, a dopiero po odwilży październikowej 1956 r. udało się zakończyć szykany i ciągle wezwania na przesłuchania. Znalazł pracę w przedsiębiorstwie budowlanym w Krakowie, lecz w 1959 r. z uwagi na przebytą gruźlicę, został skierowany na rentę. W okresie organizacji Muzeum Lotnictwa Polskiego w 1963 r. wykazał się daleko idącą pomocą na rzecz upamiętnienia dziejów i dziedzictwa polskiego lotnictwa, o czym wielokrotnie wspominał pierwszy dyrektor placówki Marian Markowski. Pamiątki po bohaterskim lotniku znajdują się na wystawie „Ludzie i Skrzydła XX Wieku” w Muzeum Lotnictwa Polskiego. Zmarł 17 października 1980 r. i został pochowany w Szczakowej. Pośmiertnie w 2020 r. został awansowany na stopień podpułkownika. W 2020 r. jego imieniem nazwano rondo w Jaworznie. *Życiorys na podstawie pisma wnioskodawcy z 30 stycznia 2024 r.*